

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

- ATA Topografiskt arkiv, Riksantikvarieämbetet RAÄ och Kungliga byggnadsstyrelsen KBN
- Sv ky Wilcke-Lindqvist, Ingeborg. *Sveriges kyrkor, Uppland band V, halvband 1*. Stockholm 1958.
- Up ky Wilcke-Lindqvist, Ingeborg. *Upplands kyrkor VII*, 1960.

3.2 Kronologisk förteckning Kyrkan

Årtal	Händelse	Källa
1275-1300	Kyrkan uppfördes med rakt avslutat kor smalare än långhuset. Långhus och kor utgör nuvarande kyrkas kor och sakristia. Norr om koret låg en sakristia.	Sv ky s 439
1300-tal trol	Kyrkan brann.	Sv ky s 455
1430-1460	Nuvarande långhus byggdes. Samtidigt slogs valv över nuvarande kor och sakristia. En altartavla, nu på Historiska museet tillkom. Valven över långhuset slogs sekundärt, troligen ett par årtionden efter att murarna var färdiga.	Sv ky s 457, 465-467 Up ky s 38
1400-talets slut	Vapenhuset byggdes.	Sv ky s 458
1527	Enligt en inskrift i vapenhuset målades detta invändigt detta år, kan även gälla hela kyrkan.	Up ky s 38
1600-talest slut	Predikstol byggdes, delar av den utgör nuvarande predikstol.	Sv ky s 472
1748-1753	Kyrkan var i dåligt skick och större arbeten gjordes. Triumfbågen mellan kor och långhus murades igen och koret förvandlades till sakristia. Två fönster på norra sidan av långhuset togs upp. Långhusets murar reparerades och drogs ihop med dragband. Interiören putsades och vitlimmades. Taken reparerades. Över nuvarande kor byggdes nya takstolar, troligen även över sakristian. Predikstolen byggdes om. Nuvarande bänkinredning byggdes. Vapenhuset var i dåligt skick och reparerades, gavelröstet mot söder togs ned och taket valmades, ny takstolar byggdes. Valvet till det gravvalv som låg under vapenhuset murades upp igen efter att ha rasat in. Ingången till kyrkan från vapenhuset murades igen och vapenhuset användes sedan under lång tid som magasin och vedbod.	Sv ky s 439, 443, 459, 472, 476
1755	Duvan under predikstolens ljudtak tillkom	Sv ky s 475
1761-1762	Ny altarprydnad tillkom.	Sv ky s 464
1766-1767	Exteriören putsades och vitkalkades.	Sv ky s 442

1820-tal	Sakristians fönster i öster sattes igen. Trägolvlades i koret och mittgången.	Sv ky s 442
1831-1833	Det västligaste fönstret på norra sidan togs upp och övriga fönster på denna sida förstörades. Nuvarande altarbord och altarring byggdes. Getsemanetavlan infogades i altarprydnaden. Orgelläktaren byggdes.	Sv ky s 443, 462, 464, 478
1839	Dörrarna till sakristian plåtkläddes efter ett inbrott.	Sv ky s 460
1849	Fönstren i koret förstörades. Något senare ändrades fönstret över ingången i väster och fick nuvarande utseende.	Sv ky s 443
1857	Orgel byggs av A V Lindgren, Stockholm.	Sv ky s 478
1880-tal	Trägolvet i sakristian lades. Sakristian från den ursprungliga kyrkan belägen norr om kyrkan revs.	Sv ky s 448, 456
1923	Restaurering ledd av M Wernstedt. Centralvärme installerades. Gravvalvet under vapenhuset inreddes till pannrum. I bänkkvarteren lades nytt trägolvl. Innertak sattes i vapenhuset. Läktartrappan flyttades och vindfånget ändrades. Snickerierna målades, delvis togs äldre färgsättning fram. Altarskivan byttes. Bänkarna ändrades.	Sv ky s 448, 459-462, 476
1944	Elbelysning installerades.	Sv ky s 462
1950	Ursprunglig fönsteröppning i sakristians östra mur öppnades. Rester av kalkmålningar togs fram och konserverades. Altare byggdes i sakristian. Orgeln byggdes om.	Sv ky s 442, 449, 462, 478, ATA KBN K728/50
1963 Omkring	Värmeanläggningen förnyades, delar av plåttaket lades om och nya järnkors i sattes upp på gavelspetsarna.	ATA Norrtälje tidning 5.7.66
1971	Väggar och valv interiört omkalkades. Inga åtgärder gjordes på rester av medeltida kalkmålningar. Mindre bättring på träinredning gjordes. Elvärme installerades. Värmeanläggningen placerad i vapenhuset revs. Dörren mellan vapenhus och långhus togs upp och en ny trappa i vapenhuset byggdes.	ATA KBN K136/70 och RAÄ 9/70
1987	Nytt plåttak lades med fabriksbelagd plåt, i övrigt i utförande lika befintligt tak.	ATA RAÄ 3820/86

3.3 Kronologisk förteckning Kyrkogården

Årtal	Händelse	Källa
1700-talets början	Kyrkogårdsmuren sannolikt lagd vid denna tid. Suecia antiqua antyder att kyrkogården på 1660-talet omgavs av plank.	Sv ky s 436
1814	Trätak över muren togs bort.	Sv ky s 436
1929 omkring	Kyrkogården planerades om.	ATA KBN 1619 1928

1965	Kyrkbacken rustades upp enligt förslag av trädgårdsarkitekt E Hermelin.	ATA Norrtälje tidning 5.7.66
1993	Minneslund anlas i norra delen av kyrkogården.	ATA RAÄ 979 B/92

3.4 Kronologisk förteckning Klockstapeln

Årtal	Händelse	Källa
1300-tal	Storklockan gjöts.	Sv ky s 493
1692	En klockstapel byggdes, revs i samband med att nuvarande klockstapel tillkom.	Up ky s 47
1775- 1776	En äldre stiglucka byggdes på till nuvarande klockstapel. Virke från tidigare klockstapel återanvändes varför året 1692 kan läsas på en bjälke.	Sv ky s 437 Up ky s 47
1790	Lillklockan gjöts.	Sv ky s 493
1966	Exteriör upprustning, puts lagades och kalkades. Redskapsbod av trä på södra sidan revs.	ATA Norrtälje tidning 5.7.66
1987	Nytt plåttak lades med fabriksbelagd plåt, i övrigt utförande lika befiuntligt tak.	ATA, RAÄ 3820/86

3.5 Kronologisk förteckning Bårhuset

Årtal	Händelse	Källa
1965	Bårhuset byggdes.	ATA RAÄ 235/88